

Nr 130.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i militärersättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261); given Stockholms slott den 5 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i militärersättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261).

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Till följd av de ändringar som i propositionen nr 60 till årets riksdag föreslagits på yrkesskadeförsäkringens område föreslås sådana ändringar i militärersättningsförordningen som erfordras för bibehållande av den hitillsvarande likformigheten i fråga om ersättningar m. m.

Detta innebär att högsta beloppet av den årliga arbetsförtjänst som får medräknas vid bestämmande av sjukpenning eller livränta höjes från 7 200 till 15 000 kronor. Vidare anknytes sjukpenningsskalan till den för sjukförsäkringens del redan antagna tabellen. Förslaget innebär vidare att barntillägg om en, två eller tre kronor skall kunna utgå å sjukpenningen och att denna vid sjukhusvistelse utbytes mot s. k. hempenning. På grund av höjningen av maximibeloppet för årlig arbetsförtjänst stiger livräntornas maximibelopp avsevärt. Begravningshjälpen höjes från 500 till 600 kronor. I fråga om rätten till efterlevandelivräntor sker en del ändringar, som i regel innebär utvidgning av de ersättningsberättigades krets.

Någon sådan samordning, som för yrkesskadeförsäkringens del skall gälla i förhållande till den allmänna sjukförsäkringen, är tills vidare icke avsedd i fråga om militärersättningarna.

Förslag

till

Förordning om ändring i militärsättningsförordningen
den 2 juni 1950 (nr 261).

Härigenom förordnas, att 1 § 1 mom. och 2—4, 6—19 samt 21 och 22 §§ militärsättningsförordningen den 2 juni 1950¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Gällande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

1 §.

1 mom. Var der i denna förordning avsedd värnpliktig, till manskap hörande fast anställd, förste fältflygare, icke ständigt tjänstgörande fast anställd eller frivillig under militärtjänstgöring å tid, då riket icke befinner sig i krig, *skadad* till följd av olycksfall eller ådrager sig person, som nu nämnts, annorledes under dylik tjänstgöring sjukdom, utgives av allmänna medel ersättning enligt nedan stadgade grunder.

1 mom. Drabbas i denna förordning avsedd värnpliktig, till manskap hörande fast anställd, förste fältflygare, icke ständigt tjänstgörande fast anställd eller frivillig under militärtjänstgöring å tid, då riket icke befinner sig i krig, *av skada* till följd av olycksfall eller ådrager sig person, som nu nämnts, annorledes under dylik tjänstgöring sjukdom, utgives av allmänna medel ersättning enligt nedan stadgade grunder.

I denna — — — — — denna förordning.

Med skada till följd av olycksfall avses icke blott kroppsskada utan även skada å konstgjord lem eller därmed jämförlig anordning, som är i bruk för sitt ändamål.

2 §.

Militärtjänstgöring anses hava varit för handen icke blott då vederbörande deltagit i sådan tjänstgöring utan även under tid,

då han eljest på grund av tjänstgöringen uppehållit sig inom kasernområde, fartyg eller annan förlägg-

Militärtjänstgöring anses hava varit för handen icke blott då vederbörande deltagit i sådan tjänstgöring utan även under tid,

då han eljest på grund av tjänstgöringen uppehållit sig inom kasernområde, fartyg eller annan förlägg-

¹ Senaste lydelse av 1 § 1 mom. se 1953:672 och av 9 § se 1953:256.

(Gällande lydelse.)

ningsplats eller i *omedelbart* samband med tjänstgöringen lovligen uppehållit sig å allmän plats inom tjänstgöringsorten eller den omgivning därav, där personal tillhörande manskapet vanligen vistas under fritid, samt

då han färdats till eller från tjänstgöringen samt färden föranletts av och stått i *omedelbart* samband antingen med tjänstgöringen eller med permission eller annan ledighet.

Med militärtjänstgöring — — — — — eller provning.

(Föreslagen lydelse.)

ningsplats eller i *nära* samband med tjänstgöringen lovligen uppehållit sig å allmän plats inom tjänstgöringsorten eller den omgivning därav, där personal tillhörande manskapet vanligen vistas under fritid, samt

då han färdats till eller från tjänstgöringen samt färden föranletts av och stått i *nära* samband antingen med tjänstgöringen eller med permission eller annan ledighet.

3 §.

1 mom. Har någon i 1 § avsedd person, som ådragit sig skada, varit utsatt för olycksfall varom här är fråga, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke övervägande skäl tala däremot.

Sjukdom, som utan att vara förorsakad av olycksfall yppas under militärtjänstgöring, skall anses vara ådragen under denna, såvida skälig anledning ej finnes att antaga, att sjukdomens framträdande föranletts av annan orsak än tjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill.

Annan sjukdom, som icke förorsakats av olycksfall, skall anses vara ådragen under tjänstgöringen, därest denna skäligen kan antagas hava väsentligen bidragit till sjukdomen.

Nedan givna bestämmelser angående skada till följd av olycksfall skola tillämpas även beträffande sjukdom, som icke förorsakats av olycksfall; och skall därvid skadan

2 mom. Sjukdom, som utan att vara förorsakad av olycksfall yppas under militärtjänstgöring, skall anses vara ådragen under denna, såvida skälig anledning ej finnes att antaga, att sjukdomens framträdande föranletts av annan orsak än tjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill.

Annan sjukdom, som icke förorsakats av olycksfall, skall anses vara ådragen under tjänstgöringen, därest denna skäligen kan antagas hava väsentligen bidragit till sjukdomen.

3 mom. Nedan givna bestämmelser angående skada till följd av olycksfall skola tillämpas även beträffande sjukdom, som icke förorsakats av olycksfall; och skall där

(Gällande lydelse.)

anses hava inträffat den dag sjukdomen yppades.

(Föreslagen lydelse.)

vid skadan anses hava inträffat den dag sjukdomen yppades.

4 §.

Ersättningsärenden, som avses i denna förordning, avgöras med *de undantag, som i 6 och 7 §§ angivas*, av riks försäkringsanstalten.

Över beslut av riks försäkringsanstalten i sådant ärende må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet *sist å trettionde dagen efter den, då klaganden erhöi del av beslutet.*

Försäkringsrådet äger — — — — — denna paragraf.

Över försäkringsrådets — — — — — ej föras.

Med avseende — — — — — försäkringsrådet stadgas.

Försäkringsrådets och riks försäkringsanstaltens beslut i oförmälda ärenden meddelas kostnadsfritt.

Ersättningsärenden, som avses i denna förordning, avgöras med *det undantag, som angives i 6 § 3 mom.*, av riks försäkringsanstalten.

Över beslut av riks försäkringsanstalten i sådant ärende må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet *senast inom en månad efter det klaganden erhöiit kännedom om beslutet.*

6 §.

1 mom. Har någon skadats till följd av olycksfall, som ovan avses, skall i ersättning tillhandahållas honom erforderlig läkarvård jämte läkemedel och andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga särskilda hjälpmedel, såsom kryckor, konstgjorda lemmar och glasögon, allt i den mån den skadade icke eljest äger erhålla sådana förmåner på statens bekostnad. Den skadade är skyldig underkasta sig vård eller föreskrift av läkare, som vederbörande militära myndighet eller riks försäkringsanstalten må tillkalla. Kan läkarvård ej anskaffas utan oskäligen omgång

1 mom. Föranleder skada till följd av olycksfall, som ovan avses, behöfver av läkar-, tandläkar- eller sjukhusvård eller av läkemedel, skola erforderliga kostnader härför ävensom nödiga utgifter för resor ersättas. Med läkarvård likställes sjukgymnastik eller eljest behandling med bad, massage, elektricitet eller hetluft eller annan därmed jämförlig behandling, som meddelas efter läkarens föreskrift. Kan läkarvård ej anskaffas utan oskäligen omgång eller kostnad, må ersättning i stället lämnas för annan lämplig vård.

Ersättning skall ock utgå för erforderliga kostnader för särskilda hjälpmedel till lindrande av mentiga

(Gällande lydelse.)

eller kostnad, må i stället annan lämplig vård beredas den skadade.

Tillika gäldas behöfelig kostnad för läkarbetyg, som erfordras för bestämmande av ersättning enligt denna förordning eller för prövning huruvida ersättning bör utgå.

Erfordras förnyelse av sådana särskilda hjälpmedel, som avses i första stycket, må, när skäl därtill prövas föreligga, i stället för nya hjälpmedel utgivas ersättning med ett årligt belopp, svarande mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelsen, eller ett belopp för en gång, motsvarande sagda ersättnings kapitalvärde enligt gällande beräkningsgrunder.

2 mom. Har olycksfallet medfört sjukdom, som varat mer än två dagar efter dagen för olycksfallet, utgives, där ej annat följer av 4 mom., från och med dagen efter sistnämnda dag sjukpenning så länge sjukdomen förorsakar förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst en fjärdedel. Vid förlust av arbetsförmågan utgives för varje dag hel sjukpenning, bestämd i förhållande till den skadades årliga arbetsförtjänst på sätt nedan angives, och vid nedsättning av arbetsförmågan sjukpenning med det lägre belopp för dag som svarar mot graden av nedsättningen.

Hel sjukpenning skall, där ej annat följer av vad i tredje och fjärde styckena stadgas, utgå med belopp som framgår av följande tabell, där-

(Föreslagen lydelse.)

följder av olycksfallet, såsom kryckor, konstgjorda lemmar och glasögon. Erfordras förnyelse av dylika hjälpmedel må, när skäl därtill prövas föreligga, kostnaden härför ersättas genom ett årligt belopp, som svarar mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelsen, eller genom ett belopp för en gång, motsvarande kostnadens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

Tillika gäldas nödiga utgifter för läkarintyg, som erfordras för bestämmande av ersättning enligt denna förordning eller för prövning huruvida ersättning skall utgå.

Ersättning enligt detta moment utgår endast i den mån den skadade icke eljest äger erhålla däri angivna förmåner på statens bekostnad.

2 mom. Har olycksfallet medfört sjukdom, som varat mer än två dagar efter dagen för olycksfallet, utgives, där ej annat följer av 5 mom., från och med dagen efter sistnämnda dag sjukpenning så länge sjukdomen förorsakar förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst hälften. Vid förlust av arbetsförmågan utgives för varje dag hel sjukpenning och vid nedsättning av arbetsförmågan halv sjukpenning.

Sjukpenningens storlek bestämes, där ej annat följer av vad i femte stycket sägs, av den sjukpenningklass, till vilken den skadade med hänsyn till sin årliga arbetsförtjänst är att hänföra.

Sjukpenningklasserna och beloppet av hel sjukpenning inom varje klass framgår av följande tabell:

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

vid sjukpenning med familjetillägg utgår, om den skadade sammanlever med hustru eller om den skadade har hemmavarande barn eller adoptivbarn under sexton år:

Den årliga arbetsförtjänsten uppgår		Sjukpenningens belopp			
till	men ej till	utan familjetillägg		med familjetillägg	
(kronor)	(kronor)	kronor	öre	kronor	öre
—	1 785	3	50	5	—
1 785	2 040	4	—	5	50
2 040	2 295	4	50	6	—
2 295	2 805	5	—	6	50
2 805	3 315	6	—	7	50
3 315	3 825	7	—	8	50
3 825	4 335	8	—	9	50
4 335	4 845	9	—	10	50
4 845	5 355	10	—	11	50
5 355	5 865	11	—	12	50
5 865	6 375	12	—	13	50
6 375	6 885	13	—	14	50
6 885	—	14	—	15	50

Sjukpenningklass nr	Den skadades årliga arbetsförtjänst uppgår		Beloppet av hel sjukpenning	
	till	men ej till	för tid t. o. m. den månad under vilken den skadade fyller 67 år kr.	
	kr.	kr.	för tid där- efter kr.	
1	—	1 800	3	3
2	1 800	2 400	4	4
3	2 400	3 000	5	5
4	3 000	3 600	6	5
5	3 600	4 200	7	6
6	4 200	5 000	8	6
7	5 000	5 800	9	7
8	5 800	6 800	10	7
9	6 800	8 400	12	8
10	8 400	10 200	14	9
11	10 200	12 000	16	10
12	12 000	14 000	18	11
13	14 000	—	20	12

Uppgår den skadades årliga arbetsförtjänst ej till ettusensexhundra kronor, skall beloppet av hel sjukpenning för tiden till och med den månad, varunder den skadade fyller aderton år, och för tiden från och med månaden näst efter den, varunder han fyllt sextiosju år, nedsättas till tre kronor, om den skadades årliga arbetsförtjänst uppgår till minst ettusentvåhundra kronor, och till två kronor, om den årliga arbetsförtjänsten understiger ettusentvåhundra kronor. Detsamma gäller beträffande sjukpenning för annan tid än nyss nämnts, såvida den skadades arbetsförmåga vid olycksfallet var höggradigt nedsatt i följd av lyte, kronisk sjukdom eller annan varaktig omständighet.

Halv sjukpenning utgör hälften av hel sjukpenning.

(Gällande lydelse.)

Har livränta utgått enligt 3 mom., motsvarande förlust av arbetsförmågan, skall hel sjukpenning under tid omedelbart därefter, med undantag för tid då den skadade i anledning av skadan är intagen å sjukvårdsanstalt, utgöra lägst en fyrahundradedel av sådan livräntas årsbelopp. Föreligger vårdbehov som i 3 mom. tredje stycket sägs, skall hänsyn därtill tagas vid nämnda årsbeloppes beräkning.

3 mom. Har olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst en tiondel, utgives, där ej annat följer av 4 mom., livränta under tiden, utgörande för år räknat

a) vid förlust av arbetsförmågan ett belopp motsvarande två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst, beräknad på sätt i 9 § sägs, och

b) vid nedsättning av arbetsförmågan den del av nyssnämnda belopp som svarar mot graden av nedsättningen.

Medför olycksfallet förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst tre tiondelar, förhöjes livränta för tiden från och med månaden näst efter den, varunder den skadade fyllt aderton år, till och med den månad, varunder den skadade fyller sextiosju år, till ett årligt belopp, motsvarande

(Föreslagen lydelse.)

För tid, beträffande vilken livränta, som tillerkänts den skadade, enligt 3 mom. första stycket andra punkten icke må uppbäras, må hel sjukpenning jämte barntillägg, som avses i nästa stycke, icke utgå med lägre belopp än som motsvarar livräntan för dag räknad.

I fråga om utgivande av barntillägg till sjukpenningen och av hempenning i stället för sjukpenning skola bestämmelserna i 14 och 15 §§ lagen om yrkesskadeförsäkring äga motsvarande tillämpning.

3 mom. Har olycksfallet efter upphörande av därav förorsakad sjukdom medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst en tiondel, utgives, där ej annat följer av 5 mom., livränta under tiden till den skadade. Medför samma olycksfall ånyo sjukdom, på grund varav sjukpenning skall utgå, äger den skadade dock icke uppbära livräntan under sjukdomstiden. Livräntan beräknas på grundval av den skadades årliga arbetsförtjänst, i förekommande fall nedsatt efter vad i tredje stycket sägs, (ersättningsunderlaget) samt utgår för tid till och med den månad, under vilken han fyller sextiosju år, med belopp som för år räknat motsvarar

a) vid förlust av arbetsförmågan: elva tolfjedelar av ersättningsunderlaget,

b) vid nedsättning av arbetsförmågan med minst tre tiondelar: en mot graden av nedsättningen svarande del av ersättningsunderlaget,

(Gällande lydelse.)

a) vid förlust av arbetsförmågan elva tolfte delar av den skadades årliga arbetsförtjänst, beräknad på sätt i 9 § sägs, och

b) vid nedsättning av arbetsförmågan ett mot graden av nedsättningen svarande belopp av sagda arbetsförtjänst, minskat med en tolfte del av denna.

Medför olycksfallet förlust av arbetsförmågan och tillika behov av särskild vård som ej avses i 1 mom., förhöjes livränta under den tid förhållandet varar med ett årligt belopp, bestämt med hänsyn till vårdbehovets omfattning, högst ettusenåttahundra kronor för år räknat (vårdbidrag); och må sådan förhöjning utgå jämte förhöjning enligt föregående stycke.

På därom av den skadade gjord ansökan må försäkringsrådet, när skäl därtill prövas föreligga, besluta att i stället för livränta eller del därav skall till den skadade utgivas ett kapital för en gång, till belopp motsvarande högst livräntans eller livräntedelens kapitalvärde enligt gällande beräkningsgrunder.

(Föreslagen lydelse.)

minskad med en tolfte del av detta, och

c) vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än tre tiondelar: den del av två tredjedelar av ersättningsunderlaget, som svarar mot graden av nedsättningen.

För tid från och med månaden näst efter den, under vilken skadad fyllt sextiosju år, utgör livräntan tre fjärdedelar av det belopp, vartill livräntan skall beräknas jämlikt första stycket.

Vid fastställande av ersättningsunderlaget medräknas årlig arbetsförtjänst, som icke överstiger sjutusen tvåhundra kronor, till hela sitt belopp, den del av arbetsförtjänsten, som överstiger sjutusen tvåhundra men ej tiotusenåttahundra kronor, till tre fjärdedelar och den del därav, som överstiger tiotusenåttahundra kronor, till hälften.

På ansökan av den skadade må försäkringsrådet, när skäl därtill prövas föreligga, besluta att livränta eller del därav eller livränta för viss tid skall utbytas mot ett belopp för en gång, motsvarande högst de utbytta livräntebeloppens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

4 mom. Är skadad till följd av olycksfallet under längre tid ur stånd att reda sig själv, förhöjes honom tillkommande sjukpenning eller livränta under tiden med vårdbidrag, varvid bestämmelserna i 17 § lagen om yrkesskadeförsäkring skola äga motsvarande tillämpning.

(Gällande lydelse.)

4 mom. Ersättning enligt 2 och 3 mom. utgår icke till fast anställt manskap, så länge anställningen varar, ej heller till värnpliktiga, icke ständigt tjänstgörande fast anställd personal eller frivilliga för tid, under vilken tjänstgöringen varar.

(Föreslagen lydelse.)

5 mom. Ersättning enligt 2—4 mom. utgår icke till fast anställt manskap eller förste fältflygare, så länge anställningen varar, ej heller till värnpliktiga, icke ständigt tjänstgörande fast anställd personal eller frivilliga för tid, under vilken tjänstgöringen varar.

7 §.

Har olycksfallet medfört den skadades död, skall i ersättning utgivas:

a) begravningshjälp med femhundra kronor;

b) livräntor till efterlevande, nämligen:

till änka eller änking, när äktenskapet slutits före olycksfallet, en livränta från dödsfallet, så länge livräntetagaren lever ogift, å ett årligt belopp motsvarande en tredjedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst;

till varje den avlidnes barn som ej fyllt sexton år, evad det fötts inom eller utom äktenskapet, eller adoptivbarn under nämnda ålder, som adopterats före olycksfallet, en livränta från dödsfallet till dess barnet uppnått samma ålder å ett årligt belopp motsvarande en sjättedel av arbetsförtjänsten; samt

till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete väsentligen beroende, en livränta å ett årligt belopp motsvarande värdet av det underhåll de av den avlidne åtnjutit, dock högst en fjärdedel av den avlidnes arbetsförtjänst.

1 mom. Har olycksfallet medfört den skadades död, skall utgivas begravningshjälp med sexhundra kronor och, enligt vad nedan i 2—5 mom. sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

2 mom. Änka efter den avlidne äger uppbära livränta, så länge hon lever ogift. Livräntans belopp skall för tid till och med den månad, under vilken änkan fyller sextiosju år, motsvara en tredjedel och för tid därefter en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Levde makarna åtskilda efter vunnen hemskillnad, skall livränta dock ej utgå till änkan med mindre hon enligt dom eller avtal var berättigad till underhåll av den avlidne.

Var den avlidne ogift, skall livränta efter samma grunder som angivits i första stycket utgå till ogift kvinna, som sedan avsevärd tid sammanlevde med den avlidne under äktenskapsliknande förhållanden, så ock till kvinna, som var trolodad med den avlidne och som hade eller haft barn med honom eller var havande med barn till honom. Har kvinna som nu nämnts varit gift och äger hon åtnjuta underhåll av sin förutvarande man eller, om han

(Gällande lydelse.)

Där livräntor till efterlevande enligt nu angivna grunder skulle, för år räknat, tillsammans överstiga fem sjättedelar av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, skola de, så länge anledningen härtill fortfar, nedsättas till sammanlagt detta belopp. Härvid skall iakttagas, att livräntor till efterlevande make och barn eller adoptivbarn skola utgå före livränta till föräldrar eller adoptivföräldrar samt att förstnämnda livräntor skola i den mån så erfordras nedsättas i förhållande till vad på varje livräntetagare belöper.

Livränta till änkring skall ej utgå, med mindre han för sitt uppehälle varit av den avlidnas arbete beroende, och må ej åtnjutas av änkring, som väsentligen åsidosatt den honom gentemot hustrun åliggande försörjningsplikt eller väsentligen åsidosätter sin försörjningsplikt mot makarnas barn eller adoptivbarn. Skall på grund av försumlighet, som nu sagts, livränta till änkring ej utgå, må försäkringsrådet besluta, att livräntan i stället skall utgå till den avlidnas barn eller adoptivbarn, som ej fyllt sexton år.

Till änka eller änkring, som uppbar livränta och före fyllda sextio år ingår nytt äktenskap, utgives ett kapital för en gång, motsvarande den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

(Föreslagen lydelse.)

är avliden, i egenskap av efterlevande till honom uppbära livränta, pension — annan än folkpension — skadestånd eller annan därmed jämförlig ersättning, som skall upphöra att utgå därest hon ingår nytt äktenskap, skall för tid, under vilken hon äger rätt till dylik förmån, henne tillkommande livränta enligt detta stycke minskas med vad som svarar mot värdet av förmånen. Avdrag som nu sagts skall ock ske för vad kvinnan äger uppbära i livränta efter man, med vilken hon tidigare sammanlevat under äktenskapsliknande förhållanden eller varit trolovad.

Rätten till livränta enligt första eller andra stycket upphör, därest den efterlevande avsevärd tid under äktenskapsliknande förhållanden sammanlever med annan.

Efterlämnar den som avlidit änkring och kommer denne genom dödsfallet att sakna erforderligt underhåll, skall livränta tillerkännas honom efter vad som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt. Livränta må dock utgå endast så länge änkringen lever ogift samt må för tid till och med den månad, under vilken han fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnas årliga arbetsförtjänst.

Var den som avlidit pliktig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet å särskilda tider utgiva bidrag till förutvarande make, äger denne, så länge bidraget skolat utgå, erhålla livränta med belopp, som motsvarar bidraget. Liv-

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

räntan må dock för tid till och med den månad, under vilken den berättigade fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid där- efter högst en fjärdedel av den av- lidnes årliga arbetsförtjänst.

Finnas flera livränteberättigade och skulle enligt ovan angivna be- räkningsgrunder livräntornas sam- manlagda belopp överstiga en tred- jedel av den avlidnes årliga arbets- förtjänst, skola livräntorna, så länge anledningen härtill fortfar, nedsättas proportionellt så att de tillhopa upp- gå till nyssnämnda andel av den år- liga arbetsförtjänsten.

Skall livränta, varom sägs i detta mom., utgå så länge livräntetaga- ren lever ogift och ingår livränteta- garen äktenskap före fyllda sextio år, utgives ett belopp för en gång, motsvarande tre årsbelopp av liv- räntan, beräknad utan hänsyn till stadgandena i nästföregående stycke och i 5 mom. här nedan.

3 mom. Varje barn till den av- lidne äger till den dag det fyller sex- ton år uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsför- mågan fortfar, dock längst till den dag barnet fyller tjuuguett år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas, med mindre adop- tanten samt, om han var gift, hans make vid tiden för dödsfallet voro

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

ur stånd att fullgöra sin underhållsskyldighet mot barnet. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal, som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Adoptivbarn äger samma rätt till livränta som eget barn.

Var den avlidne gift, skall med eget barn likställas jämväl makens barn i tidigare gifte eller utom äktenskap eller adoptivbarn, såvida barnet stod under makens vårdnad; dock skall livränta till barn som nu nämnts ej utgå efter kvinna, med mindre barnet genom hennes frånfälle kommer att sakna erforderligt underhåll.

4 mom. Kommer den avlidnes fader, moder eller adoptant att till följd av dödsfallet sakna erforderligt underhåll, äger sådan efterlevande under sin återstående livstid erhålla livränta med belopp, som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt, dock högst motsvarande en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

5 mom. Skulle enligt de i 2—4 mom. angivna beräkningsgrunderna samtliga livräntor till efterlevande överstiga fem sjättedelar av det i 6 § 3 mom. angivna ersättningsunderlaget, skola livräntorna, så länge anledningen härtill fortfar, nedsättas proportionellt så att de tillhopa uppgå till nyssnämnda andel av ersättningsunderlaget; dock skola livräntor till efterlevande, som avses i 2 och 3 mom., utgå före livräntor till efterlevande, varom sägs i 4 mom.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

8 §.

Vid bedömandet, i vad mån viss kroppsskada åstadkommit nedsättning av arbetsförmågan, skall hänsyn tagas ej blott till skadans beskaffenhet och inverkan på den skadades förmåga i allmänhet att försörja sig genom arbete, utan även till skadans inflytande på de särskilda färdigheter, som för drivande av den skadades yrke må vara erforderliga, samt till den skadades ålder. Var den skadade vid olycksfallet behäftad med kroppsskada eller lyte, skall hänsyn jämväl därtill tagas.

Undergår den skadade yrkesutbildning, som är ägnad att väsentligt minska skadans inverkan på hans förmåga att framdeles bereda sig arbetsinkomst och som, med hänsyn till skadans beskaffenhet, utbildningens omfattning och omständigheterna i övrigt, kan anses huvudsakligen syfta därtill, skall vid bedömande av arbetsförmågans nedsättning under utbildningstiden även beaktas i vad mån utbildningen medför hinder för den skadade att utföra förvärvsarbete. Vid bedömande av arbetsförmågans nedsättning efter utbildningens upphörande må, om utbildningen kan antagas hava varaktigt minskat skadans inverkan på arbetsförmågan, skälig hänsyn tagas därtill.

Vid bedömande i vad mån skada medfört nedsättning av arbetsförmågan skall hänsyn tagas till skadans beskaffenhet och dess inverkan ej blott på den skadades förmåga i allmänhet att bereda sig inkomst av arbete utan även på hans förmåga att utöva sitt yrke. Var den skadade vid olycksfallet behäftad med kroppsskada eller lyte, skall hänsyn tagas jämväl därtill.

Om någon genom skada till följd av olycksfall varom här är fråga får sin arbetsförmåga varaktigt nedsatt med mindre än en tiondel och ånyo skadas till följd av sådant olycksfall, skall vid bedömande av arbetsförmågans nedsättning på grund av det senare olycksfallet den tidigare skadan anses hava orsakats av detta.

Därest den skadade undergår yrkesutbildning, som huvudsakligen syftar till och är ägnad att väsentligt minska skadans inverkan på hans förmåga att framdeles bereda sig arbetsinkomst, skall vid bedömande av arbetsförmågans nedsättning under utbildningstiden beaktas i vad mån utbildningen medför hinder för honom att utföra förvärvsarbete. Vid bedömande av arbetsförmågans nedsättning efter utbildningstidens upphörande må, om utbildningen kan antagas hava varaktigt minskat skadans inverkan på arbetsförmågan, skälig hänsyn tagas därtill.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

9 §.

Den skadades i 6 och 7 §§ omförmälda årliga arbetsförtjänst beräknas i överensstämmelse med 9 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Den årliga arbetsförtjänsten för den, som ådragit sig skadan under värnpliktstjänstgöring, må dock icke beräknas till lägre belopp än *fyratusenåttahundra* kronor. Detsamma gäller beträffande fast anställt manskap och hemvärnspersonal, då fråga är om *sjukpenning för tid efter det kalenderår, under vilket den skadade fyllt tjugu år, eller om livränta*.

Den skadades i 6 och 7 §§ omförmälda årliga arbetsförtjänst beräknas i överensstämmelse med 9 § lagen om *yrkesskadeförsäkring*.

Den årliga arbetsförtjänsten för den, som ådragit sig skadan under värnpliktstjänstgöring, må dock icke beräknas till lägre belopp än *femtusen* kronor. Detsamma gäller beträffande fast anställt manskap och hemvärnspersonal, då fråga är om *ersättning för tid efter det den skadade fyllt tjugu år eller om livränta till efterlevande*.

10 §.

Har den skadade i anledning av skadan intagits å sjukvårdsanstalt, äger riksförsäkringsanstalten att å sjukpenning för vårdtiden avdraga en krona 50 öre för dag, dock högst hälften av sjukpenningen.

Riksförsäkringsanstalten äger ock att under viss tid i stället för sjukpenning eller livränta eller del därav bereda den, som är hemfallen åt dryckenskap eller allvarligt läkemedelsmissbruk, ersättning i naturaförmåner samt, efter samtycke av ersättningstagaren eller dennes målsman, bereda ersättningstagaren uppehälle å ålderdomshem, barnhem eller annan dylik anstalt.

Riksförsäkringsanstalten äger att, om anledning föreligger härtill, i stället för sjukpenning eller livränta eller del därav bereda den, som är hemfallen åt dryckenskap eller allvarligt läkemedelsmissbruk, ersättning i naturaförmåner.

11 §.

1 mom. Skall av — — — — — statens bidrag.
Såsom understöd — — — — — avdrags bestämmande.
Avdrag må — — — — — för behövande.
Innehar eller — — — — — därtill föranleda.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Finnas i detta mom. givna bestämmelser i särskilt fall icke tillämpliga, prövar riksförsäkringsanstalten, huruvida och med vilket belopp avdrag å ersättningen enligt denna förordning skäligen skall äga rum.

2 mom. Har i anledning av skadan erkänd sjukkasse till den skadade utgivit sjukpenning, som enligt kassans stadgar ej må utgå samtidigt med ersättning enligt denna förordning, skall vid utgivande till den skadade av sjukpenning, som enligt denna förordning tillkommer honom för samma tid, på begäran av kassan göras avdrag för vad kassan utgivit och det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

2 mom. Har skadad från allmän sjukkasse uppburit ersättning, som skolat utgivas enligt denna förordning, skall, därest förhållandet kommer till riksförsäkringsanstaltens kännedom, vad som utgivits från kassan avdragas från ersättning, som i anledning av skadan tillkommer honom enligt denna förordning, samt det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

Från ersättning — — — — — till pensionsstyrelsen.

3 mom. Skall, i — — — — — Konungen föreskriver.

15 §.

Har skadan uppsåtligen förorsakats av den skadade, utgår ej ersättning enligt denna förordning. Ej heller må, där skada, som medfört den skadades död, uppsåtligen eller genom grovt vållande förorsakats av efterlevande, ersättning utgå till denne.

12 §.

1 mom. Ersättning enligt denna förordning utgår icke i anledning av skada, som någon uppsåtligen åsamkat sig.

Har skada medfört döden, utgår livränta ej till efterlevande, som genom brottslig gärning uppsåtligen bragt den skadade om livet eller, där annan förövat gärningen, medverkat till brottet såsom i 3 kap. 4 eller 5 § strafflagen sägs.

12 §.

Har olycksfall föranletts därav, att den skadade ej ställt sig till efterrättelse gällande anordning eller föreskrift om åtgärder för undvikande av olycksfall, och äro omständigheterna sådana, att han därigenom måste anses hava gjort sig

2 mom. Sjukpenning jämte barn-tillägg samt livränta, som tillkommer den skadade, må skäligen ned sättas, såframt denne ådragit sig skadan vid förövande av handling, för vilken straff genom lagakraft-ägande dom ådömts honom, eller, sedan skadan inträffat, gör sig skyl-

(Gällande lydelse.)

skyldig till grov vårdslöshet, eller har olycksfallet föranletts därav, att den skadade varit av starka drycker berusad, må ersättning enligt 6 § skäligen nedsättas.

Skälig nedsättning av ersättning enligt 6 § må ock äga rum, där den skadade ej ställt sig till efterrättelse anordning eller föreskrift om sjukhus- eller läkarvård, som givits på grund av denna förordning, så ock där genom försummelse av den skadade underrättelse enligt 5 § icke lämnats; dock att nedsättning av ersättningen ej må ske, såvida ej skadan väsentligen förvärrats därigenom, att den skadade i följd av förseelsen kommit att sakna lämplig vård.

(Föreslagen lydelse.)

dig till grov ovarsamhet ur hälsosynpunkt eller medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållande, som är av betydelse för rätten till ersättning.

Vägrar den skadade utan giltig anledning att rätta sig efter föreskrift, som i syfte att förkorta sjukdomstiden eller eljest lindra menliga följder av skadan givits av militär myndighet, riksförsäkringsanstalten eller läkare, och har till följd härav skadan medfört väsentligt mera långvarig eller högrgradig nedsättning av arbetsförmågan, må ock skälig nedsättning ske av ersättning som avses i första stycket.

Livränta till efterlevande må skäligen nedsättas, såframt denne annorledes än i 1 mom. sägs vållat dödsfallet genom handling, för vilken straff genom lagakraftgående dom ådömts honom, eller medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållande, som är av betydelse för rätten till livräntan.

13 §.

Sedan riksförsäkringsanstalten erhållit kännedom om skadan, skall anstalten, så snart ske kan, ändå att ansökan om ersättning icke blivit gjord, besluta om de åtgärder, som för den skadades vård må vara av nöden, samt bestämma den ersättning, som enligt denna förordning skall utgivas.

Kan ej med ledning av inkomna handlingar eller eljest erhållna upp-

Sedan riksförsäkringsanstalten erhållit kännedom om skadan, skall anstalten bestämma den ersättning som skall utgivas samt, där så finnes påkallat, vidtaga åtgärder för vård av den skadade.

Därest det ej genast kan avgöras, huruvida ersättning bör utgå, skall,

(Gällande lydelse.)

lysningar genast avgöras, huruvida ersättning bör utgå, skall, om sannolika skäl därtill finnas, ersättning ändock provisoriskt utgivas. Kan ej med ledning av erhållna upplysningar beloppet av sjukpenning eller livränta genast bestämmas, utgives provisoriskt skäligt belopp. Ersättning, som enligt vad nu är sagt blivit provisoriskt bestämd, utgives utan återbetalningsskyldighet, därest sedermera ersättningen bestämmas till lägre belopp eller ersättning finnes icke böra utgå.

Inträder, sedan ersättning till den skadade blivit av riks försäkringsanstalten bestämd, väsentlig förändring i de förhållanden, vilka voro avgörande för ersättningens bestämmande, må jämkning i ersättningen äga rum. Sådan jämkning må dock, där fråga är om minskning eller indragning av ersättning, ej avse tid före den dag, då jämkningen beslutas.

Beslut om ersättning skall, så fort ske kan, meddelas den ersättningsberättigade och utan hinder av fördragan tills vidare lända till efterrättelse.

(Föreslagen lydelse.)

om sannolika skäl äro därtill, ersättning utgivas provisoriskt. Kan ej beloppet av sjukpenning eller livränta genast bestämmas, utgives provisoriskt skäligt belopp. Ersättning som nu sagts utgives utan återbetalningsskyldighet för fall, att ersättningen sedermera bestämmas till lägre belopp eller ersättning finnes icke böra utgå.

Beslut om ersättning skall meddelas så snart det kan ske och lända till efterrättelse utan hinder av fördragan.

Därest väsentlig ändring inträtt i de förhållanden, som voro avgörande för beslut om ersättning till skadad, äger riks försäkringsanstalten upptaga ärendet till ny prövning. Ersättning för förfluten tid må dock ej minskas eller indragas.

14 §.

Begravningshjälp ävensom kapital enligt 6, 7 och 21 §§ utbetalas så fort ske kan. Sjukpenning utbetalas för varje kalendervecka å veckans sista dag och livränta för varje månad, räknad från den dag, rätten till livränta inträtt, å månadens första dag; dock att jämväl sjukpenning må utbetalas månadsvis i förskott och att livränta må, med livränteta-

Sjukpenning utbetalas för varje kalendervecka å veckans sista dag men må utbetalas i förskott för högst en månad.

Livränta, som ej utgår i form av ett belopp för en gång, utbetalas, såvida ej annat överenskommes med livräntetagaren, för varje månad, räknat från den dag rätten till livränta inträtt, å månadens första dag.

(Gällande lydelse.)

garens samtycke utbetalas för längre betalningsterminer än månad. Beträffande tiden för utbetalning av årlig ersättning enligt 6 § 1 mom. tredje stycket äger riks försäkringsanstalten meddela sådana bestämmelser, som må anses lämpliga för vinnande av säkerhet, att ersättningen användes för det därmed avsedda ändamålet. Förskottsvis utgiven ersättning för tid, under vilken rätten till ersättning upphör eller ersättningen minskas, må icke till någon del återkrävas. Uppkommer vid bestämmande av belopp, som skall utbetalas, bråktal av öre, utföres beloppet med närmast högre antal ören.

Har ersättningstagaren ej före utgången av året näst efter det, under vilket ersättningsbelopp skolat utbetalas, vare sig uppburit beloppet eller hos riks försäkringsanstalten påfordrat utbetalning av detsamma, är rätten till beloppets utfående förverkad.

Angående sättet — — — — — förordnar Konungen.

(Föreslagen lydelse.)

I den mån livränta finnes böra för viss tid, under vilken anpassning efter skadans verkningar beräknas inträda, utgå med högre belopp än för tiden därefter, må utbetalningen ske enligt föreskrifter som meddelas av försäkringsrådet.

Beträffande tiden för utbetalning av årlig ersättning enligt 6 § 1 mom. andra stycket äger riks försäkringsanstalten meddela sådana bestämmelser, som må anses lämpliga för vinnande av säkerhet, att ersättningen användes för det därmed avsedda ändamålet.

Annan ersättning än sådan som avses i första, andra och tredje styckena utbetalas så snart det kan ske.

Förskottsvis utgiven ersättning för tid, under vilken rätten till ersättning upphör eller ersättningen minskas, må icke till någon del återkrävas.

Slutar sjukpenning- eller livräntebelopp, som skall utbetalas, ej å helt tiotal ören, avrundas det till närmast högre, å helt tiotal ören slutande belopp.

15 §.

Framställning om ersättning enligt denna förordning skall göras inom två år, beträffande sjukpenning och livränta från den dag ersättningen avser, i fråga om begravningshjälp från dagen för dödsfallet samt såvitt angår annan ersättning från den dag då den skadade guldit det belopp, för vilket ersättning begäres, allt vid äventyr att rätten förloras.

(Gällande lydelse.)

(Se 14 § andra stycket.)

(Föreslagen lydelse.)

Underlåter någon att uppbära ersättning inom sex månader efter det riksförsäkringsanstalten meddelat honom att så kunnat ske, må utbetalning av ersättningen vägras.

16 §.

Äger någon rätt till ersättning enligt denna förordning, är han ej därav hindrad att göra gällande det anspråk på skadestånd utöver ersättningen, som i följd av skadan må tillkomma honom *enligt allmän lag eller särskild författning.*

Vad i ersättning enligt denna förordning utgivits må *av riksförsäkringsanstalten för statsverkets räkning sökas åter av den, som vållat skadan eller oberoende av vållande enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd, där ej även han drabbats av olycksfallet och på grund därav är berättigad till ersättning enligt denna förordning.* På grund av vad i detta stycke sägs skall riksförsäkringsanstalten dock äga att återkräva allenast vad *ersättningstagaren varit berättigad att utbekomma av den skadeståndspliktige.*

Äger någon rätt till ersättning enligt denna förordning, är han ej därav hindrad att göra gällande det anspråk på skadestånd utöver ersättningen, som i följd av skadan må tillkomma honom.

Vad i ersättning enligt denna förordning utgivits må riksförsäkringsanstalten för statsverkets räkning återkräva *av den som uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet vållat skadan eller, där denna uppkommit i följd av trafik med motorfordon som avses i 2 § lagen den 10 maj 1929 om trafikförsäkring å motorfordon, enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd evad han är vållande till skadan eller ej.* På grund av vad i detta stycke sägs skall riksförsäkringsanstalten dock äga att återkräva allenast vad *den ersättningsberättigade ägt utbekomma av den skadeståndsskyldige.*

17 §.

Rätt till ersättning enligt denna förordning kan icke överlåtas och må förty ej tagas i mät för gäld.

Fordran å ersättning, som inneslår hos riksförsäkringsanstalten, må ej för gäld tagas i mät.

Ej heller må rätt till ersättning överlåtas, innan den ersättningsberättigade äger lyfta ersättningen.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

18 §.

Riksförsäkringsanstalten ävensom försäkringsrådet äga att till vidare utredning rörande tillämpning av någon i denna förordning given bestämmelse låta vid allmän domstol avhöra vittnen eller sakkunniga samt av vederbörande polismyndighet påfordra undersökning.

På begäran av riksförsäkringsanstalten eller försäkringsrådet må, till vinnande av utredning i ärende angående ersättning enligt denna förordning, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och utgivas av riksförsäkringsanstalten.

Riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet äga även att för det i första stycket avsedda ändamålet av vederbörande polismyndighet påfordra undersökning.

19 §.

Vad som finnes stadgat rörande skyldighet för arbetsgivare att till försäkringsrådet eller riksförsäkringsanstalten lämna uppgifter, som erfordras för bestämmande av ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, och rörande ansvar, då någon underlåter att lämna sådan uppgift eller lämnar veterligen oriktig uppgift, äger motsvarande tillämpning beträffande uppgifter till ledning för bestämmande av ersättning enligt denna förordning.

Vad som finnes stadgat rörande skyldighet för arbetsgivare att på begäran till försäkringsrådet eller riksförsäkringsanstalten lämna uppgifter, som erfordras för bestämmande av ersättning enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, och rörande ansvar, då någon underlåter att lämna sådan uppgift eller i uppgift lämnar oriktigt meddelande, äger motsvarande tillämpning beträffande uppgifter till ledning för bestämmande av ersättning enligt denna förordning.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

21 §.

Är någon, som har rätt till sjukpenning eller livränta enligt denna förordning, icke svensk medborgare, och är han ej i riket bosatt, äger riksförsäkringsanstalten att med hans samtycke, när som helst, i stället för sådan ersättning till honom utgiva ett *kapital* för en gång till *belopp* motsvarande högst femtio och minst tjugu procent av ersättningens kapitalvärde *enligt gällande beräkningsgrunder*. Har utbyte av ersättning mot kapital ägt rum, är rätten till vidare ersättning på grund av skadan *förfallen*.

Är någon, som har rätt till sjukpenning, *barntillägg* eller livränta enligt denna förordning, icke svensk medborgare, och är han ej i riket bosatt, äger riksförsäkringsanstalten att med hans samtycke när som helst i stället för sådan ersättning till honom utgiva ett *belopp* för en gång, motsvarande högst femtio och minst tjugu procent av ersättningens kapitalvärde. Har utbyte *som nu nämnts* ägt rum *föreligger ej rätt* till vidare ersättning på grund av skadan.

22 §.

Har i 1 § avsedd person blivit borta, *samt har all underrättelse om honom upphört*, och kan *skäligen antagas, att han omkommit* till följd av olycksfall, som avses i denna förordning, *äger anhörig, som i 7 § b) omförmäles, uppbära livränta efter de i 7 § stadgade grunder*.

Riksförsäkringsanstalten är berättigad att *av sådan anhörig*, såsom villkor för *utbetalning av livränta*, fordra förklaring på heder och samvete, att han saknar varje underrättelse om den försvunne. I fråga om omyndig må sådan förklaring infordras från *förmyndaren*.

Rätten till livränta upphör, därest den försvunne finnes vara vid liv eller hava avlidit av annan orsak än olycksfall som avses i denna förordning.

Har i 1 § avsedd person blivit borta och kan *det antagas att han avlidit* till följd av olycksfall, som avses i denna förordning, *skola till hans efterlevande utbetalas livräntor enligt vad i 7 § 2—5 mom. sägs*. Riksförsäkringsanstalten är *dock berättigad* att såsom villkor för *utbetalningen* fordra förklaring på heder och samvete *av efterlevande*, att han saknar varje underrättelse om den försvunne. I fråga om omyndig må sådan förklaring infordras från *hans förmyndare*.

Finnes den försvunne sedermera vara vid liv eller hava avlidit av annan orsak än olycksfall som avses i denna förordning, *upphör rätten till livränta*.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955. Ersättningsanspråk på grund av skada, som inträffat dessförinnan, skola alltjämt bedömas enligt äldre bestämmelser; dock att, därest till följd av äldre bestämmelser rätten till ersättning skulle förloras efter den 31 december 1954, vad som stadgats i 15 § första stycket i den nya lydelsen skall tillämpas samt att vad som stadgats i 8 § andra stycket om tidigare skada skall gälla även skada, som inträffat före den 1 januari 1955, där ej den tid, inom vilken fordran på grund av den skadan skolat bevakas, gått till ända före sistnämnda dag.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 5 mars 1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, fråga om ändring i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261) samt anför följande.

Genom propositionen nr 60 till årets riksdag har Kungl. Maj:t avgivit förslag till lag om yrkesskadeförsäkring m. m. Förslaget innebär bl. a., att 1916 års lag om försäkring för olycksfall i arbete skall upphävas och ersättas med en ny lag innefattande betydelsefulla ändringar. Avhängiga av lagstiftningen på berörda område är bl. a. bestämmelserna i militärsättningsförordningen. På grund härav har jag inom försvarsdepartementet låtit utarbeta förslag till de ändringar i sistnämnda bestämmelser, vartill den föreslagna nya lagstiftningen om yrkesskadeförsäkring föranleder. Jag anhåller att få till behandling upptaga frågan om dessa ändringar.

Gällande bestämmelser.

De grundläggande bestämmelserna om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, innefattas i *militärsättningsförordningen* den 2 juni 1950 (nr 261).

Efter en fråga och med den 1 juli 1953 gällande ändring (SFS 1953: 672) äger förordningen tillämpning på värnpliktiga, huvuddelen av det fast anställda manskapet, förste fältflygare, vissa grupper av icke ständigt tjänstgörande fast anställd personal och på hemvärnspersonal samt sådan annan frivillig personal som enligt Konungens förordnande hänföres under förordningen.

Om någon, tillhörande de vid försvarsväsendet anställda personalgrupper som omfattas av förordningen, drabbas av kroppsskada i tjänsten, anses sålunda ersättningsfrågan skola bedömas enligt förordningen i stället för enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete eller lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

Såsom kroppsskada räknas enligt förordningen icke blott skada till följd av olycksfall utan även sådan under militärtjänstgöring ådragen sjukdom, som icke förorsakats av olycksfall.

Enligt förordningen anses såsom militärtjänstgöring under vissa förutsättningar även vistelse under fritid i tjänstgöringsorten eller dess omgivning och färder till eller från tjänstgöringen.

I fråga om ersättningsförmånerna ansluter sig militärsättningsförordningen i allt väsentligt till olycksfallsförsäkringslagen. Då en sammanfattande redogörelse för lagens bestämmelser lämnats i propositionen med förslag till lag om yrkesskadeförsäkring m. m. (prop. nr 1954: 60, sid. 31—34) torde det icke vara behövt att här närmare redogöra för förmånerna. Vissa särbestämmelser bör dock nämnas.

Sålunda stadgas i 9 § förordningen, att för den som ådragit sig skada under värnplikts-tjänstgöring må den årliga arbetsförtjänsten, vilken lägges till grund för bestämmande av sjukpenning och livränta, icke beräknas till lägre belopp än 4 800 kronor; detsamma gäller beträffande fast anställt manskap och hemvärnspersonal, då fråga är om sjukpenning för tid efter det kalenderår, under vilket den skadade fyllt tjugu år, eller om livränta. Till följd härav är i nyssnämnda fall lägsta beloppet av hel sjukpenning utan familjetillägg nio kronor för dag, lägsta livränta till helinvalid under 67 år 4 400 kronor, lägsta änkelivränta 1 600 kronor och lägsta barnlivränta 800 kronor för år.

Utmärkande för militärsättningsförordningen är vidare, att sjukpenning och livränta icke börjar utgå, förrän tjänstgöringen eller anställningen upphört.

Gällande militärsättningsförordning, som trädde i kraft den 1 juli 1950, föregicks av 1927 års förordning i samma ämne och denna i sin tur av en förordning från 1909. Flertalet av de ersättningar som alltjämt utgår enligt dessa äldre militärsättningsförordningar bestämmes efter grunder, som stadgats i *förordningen den 2 juni 1950 (nr 262) angående omreglering av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring*, vilken förordning trädde i kraft samtidigt med den nuvarande militärsättningsförordningen. Ifrågavarande ersättningar, som tidigare alltefter tiden för skadans inträffande och andra omständigheter utgått enligt varierande bestämmelser och med olika belopp, har genom nämnda omregleringsförordning i stort sett blivit enhetliga. Från och med den 1 juli 1953 utgår enligt omregleringsförordningen hel sjukpenning till skadad i åldern 25—66 år med 12 kronor för dag, om han är ensamstående, och med 13 kronor 50 öre, om han sammanlever med hustru eller har hemmavarande barn under 16 år. Livränta till helinvalid i åldern 25—66 år utgör 460 kronor för månad samt livränta till änka 150 och till barn 75 kronor för månad. I vissa av dessa äldre fall kan utöver ersättningar av nämnda slag efter behovsprövning utgå s. k. ersättningsfyllnader, vilka

utgör en övergångsvis anordnad fortsättning på tidigare utgående familjebidrag.

Det åligger riksförsäkringsanstalten att bestämma och utgiva de förut nämnda ersättningarna, dock att ersättningsfyllnaderna bestämmas av försvarets socialbyrå och utgives av familjebidragsnämnderna. I fråga om tillämpningen av 1927 och 1950 års förordningar fungerar försäkringsrådet som besvärinstans.

Förslag till lag om yrkesskadeförsäkring.

Den i propositionen nr 60 föreslagna lagen om yrkesskadeförsäkring är avsedd att ersätta bl. a. lagen om försäkring för olycksfall i arbete. Förslaget är utformat med hänsyn till det av statsmakterna redan fattade principbeslutet om en samordning mellan sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna. I förhållande till nu gällande bestämmelser innebär förslaget därjämte väsentliga ändringar, som icke är direkt betingade av samordningen utan utgör resultatet av den oberoende därav bedrivna revisionen av lagstiftningen på yrkesskadeförsäkringens område.

Beträffande innehållet i förslaget hänvisas till nyssnämnda proposition. Här må endast framhållas, att enligt 5 § första stycket skall Konungen äga att från försäkringen undantaga arbetstagare, som är anställda hos staten eller kommun och som på grund härav tillförsäkrats ersättningar vid yrkesskada, vilka finnes väsentligen motsvara försäkringsförmånerna. En bestämmelse av motsvarande innehåll finnes i 3 § olycksfallsförsäkringslagen.

I samband med förslaget till lag om yrkesskadeförsäkring har i propositionen föreslagits vissa ändringar i lagen om allmän sjukförsäkring, däribland en ny lydelse av 31 §. Den föreslagna lydelsen av detta lagrum innebär bl. a., att vid sjukdom, som enligt annan lag än lagen om yrkesskadeförsäkring eller enligt särskild författning (t. ex. militärsättningsförordningen) eller enligt Konungens förordnande medför rätt till ersättning från riksförsäkringsanstalten, skall sjukhjälp enligt sjukförsäkringslagen utgivas endast i den mån sjukhjälpens belopp överstiger vad som i motsvarande hänseende utgår i sådan ersättning.

De i propositionen nr 60 föreslagna lagbestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 1955. De avses icke skola äga tillämpning i fråga om skada, som inträffat dessförinnan, dock att en ny preskriptionsregel med viss begränsning är avsedd även för äldre fall.

Departementschefen.

Rätten till ersättning på grund av skada eller sjukdom, som någon ådrager sig under militärtjänstgöring, regleras främst genom militärer-

sättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261). Förordningens bestämmelser är nära anslutna till lagen om försäkring för olycksfall i arbete. I vissa avseenden medger dock förordningen en vidare ersättningsrätt än olycksfallsförsäkringslagen och dennas komplement, lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar. Så t. ex. föreligger enligt förordningen ersättningsrätt även för under tjänstgöring ådragna sjukdomar, som varken förorsakats av olycksfall eller är yrkessjukdomar i yrkessjukdomsförsäkringslagens mening.

Av militärsättningsförordningen omfattas främst de värnpliktiga, huvuddelen av det fast anställda manskapet och personalen i krigsmaktens reserver ävensom vissa frivilliga. Till de sistnämnda hör bl. a. hemvärnspersonalen.

Den gällande militärsättningsförordningen ersatte 1927 års förordning, vilken i sin tur föregicks av 1909 års förordning i samma ämne. I flertalet fall där ersättning alltjämt utgår enligt dessa båda äldre förordningar har ersättningen omreglerats efter grunderna i den samtidigt med 1950 års militärsättningsförordning utfärdade s. k. omregleringsförordningen.

Beträffande tillkomsten av de gällande författningarna i fråga om militärsättning vill jag erinra om följande. Efter andra världskrigets utbrott vidtogs flera gånger åtgärder för att förbättra villkoren för de under militärtjänstgöring skadade och deras efterlevande. Till väsentlig del var det fråga om åtgärder av provisorisk karaktär. En mera allmän omprövning av ersättningsgrunderna förutsattes skola ske i samband med socialvårdskommitténs översyn av lagstiftningen angående försäkring för olycksfall i arbete m. m. Då det ansågs angeläget att snarast ersätta det rådande provisoriet med bestämmelser av mera definitiv karaktär, avgav socialvårdskommittén i januari 1949 — innan dess arbete med översyn av lagstiftningen om försäkring för olycksfall i arbete var slutfört — betänkande med förslag till ändrade bestämmelser om militärsättning. Man torde ha räknat med att slutresultatet av kommitténs arbete med olycksfallsförsäkringslagstiftningen i sinom tid skulle ge anledning till jämkningar i de föreslagna militärsättningsbestämmelserna. Socialvårdskommitténs förslag lades till grund för propositionen 1950: 96, vari Kungl. Maj:t avgav förslag till de nu gällande militärsättningsbestämmelserna.

I augusti 1951 avgav sedermera socialvårdskommittén ett betänkande (SOU 1951: 25) med förslag till yrkesskadeförsäkringslag, avsedd att ersätta 1916 års olycksfallsförsäkringslag och 1929 års yrkessjukdomsförsäkringslag. Efter remissbehandling av förslaget har utvecklingen blivit den att statsmakterna på förslag av socialförsäkringsutredningen (SOU 1952: 39) beslutat en samordning mellan den allmänna sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen. Härvid var avsikten att en med hänsyn till samordningen utarbetad yrkesskadeförsäkringslag skulle träda i kraft den 1 januari 1955 samtidigt med lagen om allmän sjukförsäkring. Ett inom

socialdepartementet utarbetat förslag till dylik lag om yrkesskadeförsäkring har nu förelagts riksdagen (propositionen 1954: 60).

Den obligatoriska försäkringen för olycksfall i arbete, vartill det hittills använda systemet för utgivande av militärsättning såväl författningsmässigt som administrativt är nära anslutet, avses nu skola göras till föremål för betydande ändringar. Ombildad till en yrkesskadeförsäkring skall olycksfallsförsäkringen samordnas med den allmänna sjukförsäkringen och i samband därmed skall lagbestämmelserna i fråga undergå väsentliga förändringar. En följd av samordningen med sjukförsäkringen är att en stor del av arbetet med den nu centralt administrerade försäkringen för skador i arbetet kommer att överföras till de lokala organen för sjukförsäkringen.

I och för sig är det väl icke givet, att systemet för utgivande av ersättning för skador under militärtjänstgöring skall vara direkt knutet till försäkringen för skador i arbete. Med skäl har man dock valt en sådan anknytning. I nuvarande läge, då strävan råder att samordna olika socialförmåner, finner jag ingen anledning att ifrågasätta ett avbrott i den hittillsvarande anknytningen. I enlighet härmed bör i militärsättningsbestämmelserna de ändringar göras, som erfordras för att förmånerna skall motsvara den nya yrkesskadeförsäkringens förmåner. Där så erfordras för överensstämmelse kommer jämväl rent formella justeringar i fråga. Närmare redogörelse för ändringsförslaget lämnas i en följande specialmotivering.

I rådande läge har frågan om andra ändringar i militärsättningsförordningen än sådana som omedelbart betingas av den föreslagna lagen om yrkesskadeförsäkring icke kunnat upptagas till behandling.

Vad angår frågan om en samordning mellan militärsättningen och den allmänna sjukförsäkringen må framhållas att förutsättningarna för en sådan samordning icke är desamma som beträffande yrkesskadeförsäkringen. Såsom framgår av det i samband med förslaget till lag om yrkesskadeförsäkring avgivna förslaget till lag angående ändring i lagen om allmän sjukförsäkring (31 §) föreslås ej heller för militärsättningsarnas del tills vidare någon sådan samordning. Frånvaron av en samordningstid för militärskadefallens del innebär att i dessa fall ersättningen redan från ersättningstidens början skall utgå enligt militärsättningsförordningens regler under det att i yrkesskadefallen ersättningen under en samordningstid av 90 dagar med vissa undantag skall utgå enligt sjukförsäkringslagens regler och först därefter enligt yrkesskadeförsäkringslagens. Härvid är att märka, att ersättningarna i vissa avseenden är förmånligare för den skadade enligt förslaget till lag om yrkesskadeförsäkring — liksom enligt olycksfallsförsäkringslagen och gällande militärsättningsförordning — än enligt sjukförsäkringslagen. Så t. ex. är rätten till ersättning för läkarvård m. m. större. Vidare kan sjukpenning enligt

den föreslagna yrkesskadeförsäkringslagen i en del fall bli högre än enligt sjukförsäkringslagen, emedan reglerna för årsinkomstens beräkning är förmånligare.

Jag kan för närvarande icke förorda, att särbestämmelser motsvarande dem som vid yrkesskadorna skall gälla under samordningstiden införas i militärsättningsförordningen. I detta avseende föreslår jag alltså, att för militärskadornas del såsom hittills enhetliga bestämmelser skall gälla under hela ersättningstiden.

Då de aktuella ändringarna i militärsättningsbestämmelserna icke i nämnvärd grad torde påverka medelsbehovet för budgetåret 1954/55, har jag såsom framgår av årets statsverksproposition (bil. 6, sid. 209) ansett hänsyn till ändringarna icke behöva tagas vid beräkningen av anslaget för ifrågavarande ändamål.

Specialmotivering.

1 §.

Vid tillämpningen av såväl olycksfallsförsäkringslagen som militärsättningsförordningen likställes med kroppsskada enligt praxis i viss utsträckning skada å proteser, nämligen såvitt fråga är om fasta tandproteser. I förslaget till lag om yrkesskadeförsäkring¹ har rätten till ersättning för protesskador fastslagits och utvidgats. Detta har skett genom införande i lagförslaget av en bestämmelse enligt vilken med skada skall avses kroppsskada ävensom skada å konstgjord lem eller därmed jämförlig anordning, som är i bruk för sitt ändamål (6 §). En motsvarande definition av begreppet skada har i förevarande förslag till ändring i militärsättningsförordningen² införts såsom ett sista stycke i 1 § 1 mom. På grund härav har en redaktionell ändring blivit erforderlig i första stycket.

2 §.

I denna paragraf finnes nu en bestämmelse, enligt vilken militärtjänstgöring skall anses ha varit för handen även under färd till eller från tjänstgöringen, om färden föranletts av och stått i »omedelbart samband» antingen med tjänstgöringen eller med permission eller annan ledighet.

En motsvarighet till denna bestämmelse finnes i olycksfallsförsäkringslagen (1 §), där det stadgas att olycksfall vid färd till eller från arbetsstället skall anses såsom olycksfall i arbetet, där färden föranledes av och står i omedelbart samband med arbetsanställningen. Enligt lagförslaget skall kravet på »omedelbart samband» utbytas mot ett krav på »nära samband». Ändringen avser att ge de tillämpande myndigheterna en

¹ I det följande benämnt lagförslaget.

² I det följande benämnt ändringsförslaget.

något större frihet vid bedömningen (prop. 1954: 60 s. 112). Då det icke synes motiverat att upprätthålla strängare krav i fråga om färder till eller från militärtjänstgöring än till eller från arbetsställe i lagförslagets mening, har en motsvarande ändring gjorts i militärsättningsförordningen. I ifrågavarande författningsrum förekommer nu uttrycket »omedelbart samband» även på ett tidigare ställe, nämligen i fråga om uppehåll inom tjänstgöringsorten eller dess omgivning. Då skillnaden i betydelse mellan de båda uttrycken synes ringa och de därför ej bör förekomma jämsides har uttrycket »nära samband» ansetts böra införas även på det tidigare stället i författningsrummet.

3 §.

I 7 § lagförslaget har införts en bestämmelse enligt vilken orsakssamband mellan å ena sidan olycksfall — eller sådan inverkan som avses i 6 § första stycket b) eller c) lagförslaget — och å andra sidan skada skall anses föreligga såvida icke övervägande skäl tala däremot.

Enligt militärsättningsförordningen avser den medicinska sambandsfrågan vanligen ej endast en skadas eller sjukdoms orsaksförhållande till en viss händelse eller omständighet utan även relationen till tjänstgöringen i dess helhet. En regel av nyssnämnda innebörd blir därför på detta område mer sällan av aktualitet. Emellertid är det icke uteslutet, att regeln skulle kunna få betydelse i vissa fall. I ändringsförslaget har därför en motsvarighet till lagförslagets bestämmelse intagits och placerats såsom ett första moment i 3 §. I anledning härav har det ansetts lämpligt uppdelat paragrafens nuvarande bestämmelser på ett andra och ett tredje moment.

4 §.

I denna paragraf har redaktionella ändringar gjorts. Motsvarande bestämmelser återfinnes i 44 § lagförslaget. Såsom i motiveringen till sistnämnda paragraf anförts torde bestämmelsen om att beslut meddelas kostnadsfritt ha sin plats i stämpelförordningen, varför den uteslutits även här.

6 § 1 mom.

Detta moment i nuvarande förordning liksom 6 § 1 mom. olycksfallsförsäkringslagen motsvaras i huvudsak av 12 § lagförslaget och har i ändringsförslaget anpassats därefter.

Första styckets andra mening i gällande lydelse motsvaras av 20 § tredje punkten olycksfallsförsäkringslagen men saknar motsvarighet i lagförslaget. Nämnda mening torde därför böra utgå även ur förevarande författningsrum.

6 § 2 mom.

Detta moment i ändringsförslaget innehåller bestämmelserna om sjukpenning och motsvaras av 13—15 §§ lagförslaget. Sistnämnda paragrafer

i sin tur ansluter sig till bestämmelser i lagen om allmän sjukförsäkring. Förevarande moment har i vad avser förmånernas beräkning anpassats efter lagförslaget och sjukförsäkringslagen.

I fråga om karenstid finnes ingen bestämmelse i lagförslaget, eftersom sjukförsäkringens karenstid blir gällande för yrkesskadeförsäkringen på grund av samordningen. Sålunda kommer för yrkesskadornas del en absolut karenstid om två dagar utom skadedagen att gälla. Enligt olycksfallsförsäkringslagen och gällande militärsättningsförordning är karenstiden bestämd efter en för den skadade gynnsammare regel, i det att sjukpenning kan utgå fr. o. m. dagen efter skadedagen under förutsättning, att skadeverkningarna är sådana att sjukpenning skall utgå för någon dag efter den andra dagen efter skadedagen. För det övervägande antalet fall, som bedömes enligt militärsättningsförordningen, saknar en regel om karenstid varom här är fråga betydelse, enär sjukpenning ändå icke skall utgå förrän efter tjänstgöringens slut. En sådan regel får dock betydelse för sådana fall, där skadan inträffar dagen före utryckningen eller senare, samt i fråga om sådan personal, t. ex. hemvärnsmän, vars tjänstgöring i regel icke överstiger ett fåtal dagar i följd. Det synes skäligt att med tanke på dessa senare fall bibehålla den gynnsammare karenstidsregeln i militärsättningsförordningen.

Den i 13 § femte stycket första meningen lagförslaget intagna garanti-bestämmelsen i fråga om sjukpenningklass och sjukpenningbelopp har på grund av innehållet i 31 § i förslag till lag om ändring i sjukförsäkringslagen (prop. 1954: 60 s. 26 och 27) ej intagits i förevarande ändringsförslag.

Enligt olycksfallsförsäkringslagen och militärsättningsförordningen i gällande lydelse utgår familjetillägg å sjukpenning, om den skadade sammanlever med hustru eller har hemmavarande barn under 16 år. I stället för detta tillägg skall i yrkesskadeförsäkringen införas s. k. barntillägg å en, två och tre kronor. I lagförslaget återfinnes bestämmelser härom i 14 §.

Vidare stadgas i olycksfallsförsäkringslagen och militärsättningsförordningen, att om den skadade i anledning av skadan intagits å sjukvårdsanstalt avdrag å sjukpenningen må göras med en krona 50 öre för dag, dock högst hälften av sjukpenningen. Förordningens bestämmelse härom finnes i 10 § första stycket. Inom yrkesskadeförsäkringen skall motsvarigheten till denna bestämmelse icke vara utformad som en avdragsregel utan som ett stadgande enligt vilket i stället för sjukpenning s. k. hempenning skall utgå, då skada föranleder sjukhusvård. Med vissa undantag skall hempenningen utgå med belopp, som motsvarar sjukpenningens belopp, minskat med tre kronor för dag, dock med högst hälften av sjukpenningen. Bestämmelserna om hempenning är intagna i 15 § lagförslaget.

I militärsättningsförordningen torde bestämmelserna om barntillägg och hempenning böra inrymmas i samma moment som bestämmelserna

om sjukpenning. För undvikande av jämförelsevis utförliga bestämmelser, som skulle erfordras med tanke på vissa undantagsfall, har i ändringsförslaget beträffande barntillägg och hempenning hänvisning gjorts till motsvarande paragrafer i lagförslaget. Bestämmelsen i nuvarande 10 § första stycket torde som framgår av det anförda böra utgå.

6 § 3—5 mom.

3 mom. av gällande förordning, som innehåller bestämmelser om invalidlivränta, har ändrats så att det överensstämmer med 16 § lagförslaget. I sin gällande lydelse innehåller momentet bestämmelser om förhöjning av livränta med vårdbidrag. Enligt 17 § lagförslaget skall vårdbidrag kunna utgå även under sjukdomstid såsom förhöjning av sjukpenning. Bestämmelse om vårdbidrag har i 6 § ändringsförslaget införts under ett särskilt moment, 4 mom., vari hänvisning skett till motsvarande bestämmelser i yrkesskadeförsäkringslagen. Villkoret för vårdbidrag skall enligt ordalydelsen vara att den skadade »under längre tid är ur stånd att reda sig själv». I fråga om yrkesskador blir bestämmelserna om vårdbidrag tillämpliga först efter samordningstidens slut. Ehuru enligt förevarande förslag någon samordning tills vidare ej är avsedd för militärskadornas vidkommande, torde detta dock ej behöva föranleda särbestämmelser i militärsättningsförordningen.

Till följd av utökningen av antalet moment kommer nuvarande 4 mom. att betecknas 5 mom. I detta moment har gjorts ett tillägg, betingat av 1953 års ändring av 1 § 1 mom. förordningen.

7 §.

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om ersättning i anledning av dödsfall, motsvaras av 19—23 §§ lagförslaget. Bestämmelserna har här uppdelats i moment i överensstämmelse med lagförslagets paragrafindelning.

8 §.

De i denna paragraf givna reglerna om bedömningen av arbetsförmågans nedsättning är anpassade efter 10 § lagförslaget.

I andra stycket sistnämnda paragraf har införts en bestämmelse av innebörd att om någon genom yrkesskada åsamkats invaliditet, som icke uppgår till tio procent och alltså icke i och för sig berättigar till livränta, skall denna invaliditet, om han ånyo ådrager sig yrkesskada, medräknas vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning. Denna sammanläggningsrätt torde närmast ha införts med tanke på vissa yrkesutövare, vilka under relativt lång verksamhet är utsatta för upprepade skador, vilka var för sig icke är i högre grad invalidiserande. Ehuru en motsvarande regel i militärsättningsförordningen icke torde få lika stor betydelse, har en

sådan införts i ändringsförslaget för likformighetens skull. Såsom enligt lagförslaget bör i förekommande fall även skador som inträffat före de nya bestämmelsernas ikraftträdande få medräknas vid en sådan sammanläggning varom här är fråga, såvida icke rätten till ersättning är preskriberad vid ikraftträdandet. Föreskrift härom har i ändringsförslaget införts i övergångsbestämmelserna.

9 §.

Här återfinnes bestämmelserna om den årliga arbetsförtjänstens beräkning. I den gällande lydelsen föreskrives i första stycket att beräkningen skall ske i överensstämmelse med 9 § olycksfallsförsäkringslagen. Sistnämnda paragraf motsvaras av 9 § lagförslaget, vars bestämmelser innebär ändringar, däribland ökade möjligheter att uppräknas arbetsförtjänsten för skadade yngre personer efter vissa åldersgränser, nämligen efter 18-, 21- och 25-årsdagarna. Bestämmelser i sistnämnda avseende synes i huvudsak vara väl ägnade att tillämpas just i fråga om militärsersättningar; dessa utgår ju i stor utsträckning till skadade, vilka ännu icke slutligt inplacerats i förvärvslivet eller ens inträtt däri.

Nyssnämnda paragraf i lagförslaget innefattar även en höjning av maximibeloppet för den årliga arbetsförtjänstens beräkning från 7 200 till 15 000 kronor.

I 9 § andra stycket gällande förordning föreskrives ett minimibelopp i fråga om beräknad årlig arbetsförtjänst för värnpliktiga m. fl. Under tiden den 1 juli 1950—den 30 juni 1953 utgjorde minimibeloppet 3 600 kronor. Genom en år 1953 beslutad ändring (prop. 1953:162; SFS 1953:256) höjdes beloppet fr. o. m. den 1 juli 1953 till 4 800 kronor. Om detta minimibelopp skulle lämnas oförändrat, skulle på grund av sjukpenningskalans omkonstruktion lägsta sjukpenningens dagsbelopp för ifrågavarande personalkategorier nedgå från nio till åtta kronor. Denna mindre önskvärda konsekvens förhindras, om minimibeloppet ändras till 5 000 kronor. Så har även skett i ändringsförslaget. Med hänsyn till utformningen av bestämmelserna i lagförslaget föreslås därjämte mindre ändringar i sista punkten.

10 §.

Beträffande första stycket i gällande lydelse hänvisas till vad tidigare anförts under 6 § 2 mom. angående hempennig.

10 § ändringsförslaget motsvarar nuvarande andra stycket, därvid anpassning skett efter 37 § lagförslaget.

11 § 1 mom.

Detta moment innehåller för närvarande bestämmelser om avdrag från ersättningen för annat motsvarande understöd av statsmedel. Det ansluter

sig till 11 § 1 mom. olycksfallsförsäkringslagen, vilket motsvaras av 25 § lagförslaget. Med anledning av vad som anförts i motiveringen till sistnämnda paragraf (prop. 1954: 60 s. 232 och 233) angående bestämmelsen i paragrafens sista stycke har ett motsvarande stadgande ansetts böra införas i ändringsförslaget.

11 § 2 mom.

Detta moment motsvarar 26 § lagförslaget.

12 §.

Enligt denna paragraf i dess nuvarande lydelse skall ersättning till skadad i vissa fall nedsättas på grund av förfarande som orsakat skadefallet eller på grund av visst beteende efteråt. I 15 § finnes nu bestämmelser om att ersättning ej skall utgå om den skadade uppsåtligen förorsakat skadan och ej heller utgå till efterlevande, som uppsåtligen eller genom grovt vållande förorsakat skada, vilken medfört den skadades död. Motsvarande bestämmelser återfinnes i 25 respektive 24 § olycksfallsförsäkringslagen.

I lagförslaget har föreskrifter om förlust av ersättningsrätt införts i 27 § och om nedsättning av ersättning i 28 §.

Med hänsyn till det samband som finnes mellan här berörda stadganden har de i ändringsförslaget efter anpassning till bestämmelserna i lagförslaget införts i en och samma paragraf, nämligen 12 §. Därvid har de bestämmelser som motsvarar 27 § lagförslaget betecknats såsom 1 mom. och de som motsvarar 28 § lagförslaget betecknats såsom 2 mom. Såsom framgår av det följande kommer bestämmelser av annat innehåll att föreslås bli införda under det ledigblivna paragrafnumret 15.

13 §.

Denna paragraf, som bl. a. innehåller bestämmelser om provisorisk ersättning och om jämkning i redan beslutad ersättning, har anpassats efter 34 och 35 §§ lagförslaget.

14 §.

Denna paragraf innehåller i sin nuvarande lydelse bestämmelser om utbetalning av ersättningar. Andra stycket, som har en motsvarighet i 29 § andra stycket lagförslaget, har i ändringsförslaget överflyttats till 15 §.

15 §.

Såsom tidigare nämnts under 12 § har bestämmelser motsvarande dem i nuvarande 15 § överförts till förstnämnda paragraf i ändringsförslaget.

Under den sålunda lediga paragrafbeteckningen har i ändringsförslaget intagits regler om preskription.

I likhet med vad som gäller i fråga om anspråk på ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen är anspråk på militärsättning i allmänhet underkastade reglerna om tioårig preskription. Sedan år 1949 äger emellertid Kungl. Maj:t riksdagens bemyndigande att under förutsättning av riks-försäkringsanstaltens eller försäkringsrådets tillstyrkande besluta om ersättning av statsmedel i sådana fall, där rätten till ersättning gått förlorad till följd av preskription. Vid bemyndigandet förutsattes, att nya preskriptionsregler i sinom tid skulle införas.

I 29 § första stycket lagförslaget har nu en ny preskriptionsregel införts, av vilken följer, att de allmänna reglerna om tioårig preskription icke blir tillämpliga på fordringar, som grundar sig på yrkesskadeförsäkringslagen.

En motsvarande preskriptionsregel har i ändringsförslaget intagits såsom ett första stycke i 15 §. I de föreslagna övergångsbestämmelserna har liksom i lagförslaget föreskrivits, att regeln med angiven begränsning skall gälla även beträffande äldre fall (jfr prop. 1954: 60 s. 241).

Som ett andra stycke har införts en mot 14 § andra stycket nuvarande förordning svarande bestämmelse, ändrad i enlighet med 29 § andra stycket lagförslaget.

16 §.

Denna paragraf, som innehåller bestämmelser om rätt för ersättnings-tagare att göra anspråk på skadestånd utöver ersättningen och om regress-rätt för riks-försäkringsanstalten, har bragts i överensstämmelse med 51 § lagförslaget.

17 §.

Bestämmelsen har ändrats i enlighet med 50 § lagförslaget.

18 §.

Denna paragraf innehåller i sin gällande lydelse bestämmelser om rätt för riks-försäkringsanstalten och försäkringsrådet att låta höra vittnen och sakkunniga vid allmän domstol och att påfordra polisundersökning. Den har i lagförslaget sin motsvarighet i 52 §. Någon bestämmelse om rätt att påfordra polisundersökning har icke upptagits i lagförslaget, när sådan rätt ansetts kunna regleras annorledes än genom lagen (jfr SOU 1951: 25 s. 398). I fråga om militärsättningsförordningen är omständigheterna ej desamma, varför det ansetts lämpligast att medtaga en bestämmelse även om sistnämnda rätt i ändringsförslaget.

19 §.

Förutom redaktionella ändringar har en ändring i anslutning till 57 § lagförslaget vidtagits.

21 och 22 §§.

Redaktionella ändringar har gjorts i anslutning till 30 resp. 24 § lagförslaget.

Den föreslagna förordningen torde böra träda i kraft samtidigt med sjukförsäkrings- och yrkesskadeförsäkringslagarna eller sålunda den 1 januari 1955. Härvid synes som huvudregel böra gälla att ersättningsanspråk på grund av skada som inträffat före ikraftträdandet skola bedömas enligt äldre bestämmelser. Beträffande undantag från denna regel hänvisas till vad förut anförts under 10 och 15 §§.

Departementschefens hemställan.

Departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

antaga inom försvarsdepartementet upprättat förslag till förordning om ändring i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261).

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Brita Wassén.